

Česká společnost pro gerontologii, z.s.

Výroční zpráva 2019

Výroční zpráva za rok

2019

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE	4
VÝBOR SPOLEČNOSTI	5
REALIZOVANÉ AKTIVITY	6
FINANČNÍ A EKONOMICKÉ ÚDAJE K 31.12.2019	17
PODĚKOVÁNÍ	19
KONTAKT	20

ÚVODNÍ SLOVO

Vážené dámy, vážení pánové,

předkládáme Vám výroční zprávu, která popisuje naši činnost v roce 2019. Všechny realizované aktivity jsme navrhli tak, aby směřovaly k naplnění našeho poslání, kterým je zejména podpora kvality života starších lidí, důstojnosti, zapojení do komunity a společnosti a kultivace diskuse o otázkách spojených s demografickými změnami a stářím.

V loňském roce jsme realizovali dva projekty podpořené Ministerstvem práce a sociálních věcí. Díky prvnímu z nich vznikl dokumentární cyklus o podobách stáří, který natočila a odvysílala TV Noe. Druhý projekt „Stáří ve vězení: pilotní projekt poradenství, podpory a péče“ jsme realizovali ve spolupráci s Mezinárodním vězeňským společenstvím, z.s. Díky této spolupráci mohla být poskytnuta podpora a poradenství konkrétním lidem. Výstupy projektu shrnuje průkopnická publikace „Stárnutí ve vězení: Sonda do problematiky starších odsouzených“, která otevírá téma starších vězňů a připravenosti systému vězeňství na stárnutí. Tato problematika bude jistě nabývat na významu, protože podíl starších odsouzených v ČR rychle roste. Ve vězení navíc člověk stárne subjektivně i objektivně rychleji.

V neposlední řadě jsme rozšiřovali a zpřístupňovali informace o problematice spojené se stárnutím a stářím na našem webovém portálu „prostari.cz“.

Děkujeme proto všem spolupracujícím subjektům a lidem, kteří s námi v roce 2019 spolupracovali.

S přáním pevného zdraví,

Mgr. Petr Wija, Ph.D.

Předseda ČSG, z.s.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Poslání

Posláním České společnosti pro gerontologii, z.s. (ČSG, z.s.) je podpora kvality života, důstojnosti a zapojení starších osob do komunity a společnosti, posilování mezigenerační sounáležitosti a rozvoj služeb umožňujících lidem se sníženou soběstačností bez ohledu na věk žít v přirozeném prostředí a podle jejich vlastní volby a preferencí.

Své poslání a cíle ČSG, z.s. naplňuje zejména prostřednictvím:

- Zpracování odborných studií, analýz a článků;
- Vydávání odborných, informačních a propagačních publikací a dalších materiálů;
- Realizace projektů směřujících k vytváření prostředí a služeb přátelských seniorům, zvyšování kvality života a společenské soudržnosti a sounáležitosti;
- Pořádání odborných a vzdělávacích seminářů, konferencí a kampaní;
- Spolupráce s dalšími subjekty na národní a mezinárodní úrovni za účelem sdílení poznatků, zkušeností a dobré praxe v rámci ČR a ze zahraničí.

Česká společnost pro gerontologii, z. s.

Marie Cibulkové 12, 140 00 Praha 4

E-mail: info@prostari.cz

Web: www.prostari.cz

ID datové schránky: fkni86w

IČO: 05585830

Bankovní spojení: Fio banka, a.s.

Číslo účtu.: 2601130555/2010

IBAN: CZ9720100000002601130555

BIC/SWIFT: FIOBCZPPXXX

Zápis do spolkového rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce číslo 67142 dne 22. listopadu 2016.

Petr Wija

předseda, je senior analytik, který se zaměřuje na oblast dlouhodobé péče a další témata spojená s demografickou změnou. Má zkušenosti z veřejného, neziskového i soukromého sektoru. pracoval ve státní správě (MPSV, MZ, ÚZIS). Podílel se na řadě projektů v oblasti sociálních a zdravotních, strategického plánování nebo sociální inkluze (GAC spol. s r. o., IPR hl. m. Prahy, Diakonie ČCE).

Lucie Vidovičová

místopředsedkyně, je socioložka, která se dlouhodobě věnuje problematice věkové diskriminace, postojům společnosti vůči stárnutí a expertízám v oblasti zaměstnanosti, sociální a rodinné politiky a oblasti environmentální gerontologie. Podílí se na výzkumných projektech pro národní i mezinárodní instituce. Spolupracuje s VÚPSV, v.v.i. a Ústavem pro populační studia FSS MU. Pracuje také jako konzultant na řadě implementačních projektů.

Zdeněk Kalvach

místopředseda, je významný český lékař, internista, geriatr a gerontolog, pedagog a publicista, který je autorem řady zásadních publikací a článků nejen v oblasti stáří a stárnutí.

REALIZOVANÉ AKTIVITY

○ DOKUMENTÁRNÍ CYKLUS O PODOBÁCH STÁŘÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Na základě spolupráce s TV Noe, autory a odborníky na tuto problematiku byl společností Telepace, s.r.o. zpracován a TV Noe v prvním pololetí 2020 odvysílán „Dokumentární cyklus o podobách stáří v ČR“. Projekt byl realizován díky podpoře Ministerstva práce a sociálních věcí z dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“.

○ STÁŘÍ VE VĚZNICI: PILOTNÍ PROJEKT PORADENSTVÍ, PODPORY A PÉČE

Cílem projektu bylo ve spolupráci s Mezinárodním vězeňským společenstvím, z.s. realizovat průzkum subjektivních potřeb seniorů ve výkonu trestu a analýzu věkové přátelskosti prostředí a služeb poskytovaných seniorům ve vězení. Klíčovým aspektem bylo zdůraznění heterogenity seniorské populace.

Projekt byl realizován prostřednictvím opakovaných návštěv a skupinových setkání odsouzených s pracovníky projektu za podpory dobrovolníků. V rámci setkání byly zjišťovány specifické potřeby odsouzených seniorů a senierek a realizovány podpůrné programy podle metodiky Mezinárodního vězeňského společenství, z.s., která byla v projektu upravena a adaptována pro seniorskou populaci. Konečným výstupem, kromě realizovaného poradenství, bylo i odborné fórum (konference) a vydání e-publikace „Stárnutí ve vězení: Sonda do problematiky starších odsouzených“ (stáhnout). Projekt byl podpořen Ministerstvem práce a sociálních věcí z dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“ (více informací o projektu viz odkaz).

PROJEKT „Dokumentární cyklus o podobách stáří v ČR“

Cílem projektu bylo prostřednictvím dokumentárního cyklu o podobách stáří poukázat na pestrost, jedinečnost a subjektivní i objektivní rozdílnost zkušenosti stáří a stárnutí v Česku, pohledem samostatných starších žen a mužů, tedy formou autentického ztvárnění osobnosti v biografické a generační perspektivě a v kontextu vlastního sociálního i fyzického prostředí.

Cílovou skupinou projektu je česká veřejnost, odborníci, mladší i starší generace, média, neziskové organizace seniorů a pečujících, tvůrce koncepcí, politik a služeb na místní, regionální i celostátní úrovni, reagujících na potřeby seniorů a přípravu na stárnutí populace.

Dokumentární cyklus vznikl ve spolupráci s TV Noe a dalšími spolupracovníky a autory za podpory Ministerstva práce a sociálních věcí z dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“. Pro Českou společnost pro gerontologii, z.s. ho technicky realizovala společnost Telepace s.r.o.

KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ VYHODNOCENÍ PROJEKTU

Úspěšnost projektu byla hodnocena na základě dosažené publicity a odezvy od různých cílových skupin, včetně odborného kritického zhodnocení díla. Na realizaci se podílel tým zkušených pracovníků TV Noe. Odbornými konzultanty z hlediska priorit a obsahu projektu byly odborní pracovníci České společnosti pro gerontologii, z.s. (ČGS, z.s.). Dokumentární cyklus byl prezentován a odvysílán TV Noe a dále volně šířen. V průběhu přípravy byla pracovní verze a jednotlivé části a témata cyklu konzultovány s dalšími odborníky mimo realizátora (ČSG, z.s. a TV Noe).

Informace o projektu a výstupech byly rozesílány na více než 1600 adres odběratelům zpravodaje Institutu pro sociální politiku a výzkum, z.s. a České společnosti pro gerontologii, z.s. Dále byly výstupy šířeny v rámci portálu Institutu pro sociální politiku a výzkum, z.s. (www.socialnipolitika.eu), který za uvedené období navštívilo více než deset tisíc unikátních návštěvníků. Realizátor rovněž průběžně komunikoval se zadavatelem (MPSV, Odbor rodinné politiky a politiky stárnutí) a jeho pracovníky a dalšími experty.

Dokumentární cyklus byl odvysílán na TV Noe v premiéře v první polovině roku 2020 a je dostupný ke shlédnutí a použití na youtube kanále ČSG, z.s. (viz odkaz). Informace o projektu a jeho výstupech byly rozeslány více než 1800 odběratelům zpravodaje, včetně pracovníků samospráv, sociálních a zdravotních služeb a dalším zájemcům o tuto problematiku. S obsahem jednotlivých dílů je možné seznámit se níže.

Pětidílný dokumentární cyklus o podobách stáří představil portréty odlišných osobností, generací a příběhů, v různých prostředích a odlišným pojetím „smyslu“ a náplně života. Osobnosti byly vybírány s cílem doplnění heterogenity seniorského veřejného obrazu a s důrazem na dosud málo diskutované koncepty jako je gerotranscendence a generativita.

První díl s názvem “Poslední etapou k cíli” odvysílala TV NOE v premiéře v sobotu 28. března 2020.

Poslední etapou k cíli

Medailon představuje 87letou paní. Celý život žila pro svou velkou rodinu, s manželem vychovali pět dětí. Před 15 lety onemocněla Parkinsonovou chorobou. Po smrti manžela, o kterého se starala spolu s dětmi v jeho těžké nemoci, se rozhodla strávit zbytek života v Charitním domu sv. Václava. I přes všechny obtíže života se snaží být i ve stáří optimistická a užitečná. Jak se jí to daří se můžete přesvědčit v tomto krátkém dokumentu, který pro Českou společnost pro gerontologii vyrobilo Studio Telepace s.r.o. v roce 2019. Režie: Lucie Pracná. Premiéra: sobota 28. března 2020.

Richardis, miluješ mne...?

“Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde? (Jan 21)

Sestra Helena (Richardis) Nováková se narodila 3. prosince 1928 v Rozseči u Nové Říše. Do kláštera boromejek vstoupila po válce. V roce 1949 oblékla řeholní šat a získala jméno sestra Richardis. V dokumentu “Richardis, miluješ mne...?” rekapituluje svůj život, stárnutí v klášteře i okamžiky, které ji vedly k rozhodnutí odpovédět na Pánovo volání. Premiéra: sobota 4. dubna 2020.

Josef, dělník milosrdenství

Snímek Josef, dělník milosrdenství z dokumentárního cyklu Bačkorám navzdory seznamuje diváka se světem P. Josefa Kaszera. Z jeho současného působiště ve farnosti Hať se s ním vydáváme do jeho rodného domu v Třinci, kde je tento starý kněz konfrontován se vzpomínkami na doby dávno minulé. Vymodlené povolání ke kněžství, obnovené poutní místo, postavená kaple; o tomto svém nemalém životním díle otec Josef vypráví velmi pokorně a přívětivě. A my vidíme, jak pokojně může plynout stáří člověka, který celý život věnoval distribuci Božího milosrdenství. Premiéra: neděle 12. dubna 2020.

Alice v říši divů

Kyberprostor – slovo slyšitelné odevšad ve všech pádech, a paní Alice – seniorka plná elánu, která se do něj rozhodně nebojí vstoupit. Ve snímku Alice v říši divů z dokumentárního cyklu Bačkorám navzdory zkoumáme společně s paní Alicí nástrahy, které může právě kyberprostor přinášet lidem v pokročilejším věku. Protipólem paní Alice, která ochotně z online prostoru vstřebává návody na malování obrazů i řetězové emaily plné nenávisti, se stává Eva. Tato mladá žena spolupracuje s organizací Holubí pošta, která se snaží informační potenciál řetězových mailů nekompromisně naplnit dobrými zprávami a bojovat tak proti šíření nenávisti. Premiéra: sobota 18. dubna 2020.

Lubor jede na výlet

Hlavním protagonistou snímku *Lubor jede na výlet* z dokumentárního cyklu *Bačkorám navzdory* je pan Libor Burka. Tento osmdesátník plný chuti do života se celý život věnoval práci turistického průvodce. S nástupem do důchodu se toho pro něj mnoho nezměnilo. Už ale neprovádí za mzdu pro cestovní kanceláře, nýbrž za dobrý pocit pro spolek *Hurá na výlet*, který organizuje zájezdy pro seniory za symbolickou cenu. Premiéra: neděle 3. května 2020.

PROJEKT „Stáří ve věznici: pilotní projekt poradenství, podpory a péče“

Česká společnost pro gerontologii, z.s. (ČSG, z.s.) ve spolupráci s Mezinárodním vězeňským společenstvím, z.s. realizovala během roku 2019 pilotní projekt, jehož cílem bylo zpracovat sondu do problematiky stárnutí ve vězení a starších odsouzených, průzkum subjektivních potřeb seniorů ve výkonu trestu a analýzu věkové přátelskosti prostředí a služeb poskytovaných seniorům ve výkonu trestu. Klíčovým aspektem projektu bylo zdůraznění heterogenity seniorské populace na straně jedné, a vnesení problematiky věku a stárnutí do plánování a realizaci programů a poradenství pro skupinu starších odsouzených na straně druhé.

Spolu s bezprecedentním globálním stárnutím populací dochází k dramatickým demografickým změnám i v populacích specifických. Jednou z takových je i populace osob ve výkonu trestu odnětí svobody. Od roku 2000 se podíl odsouzených v ČR ve věkové skupině padesátiletých a starších ztrojnásobil, skupina šedesátiletých a starších narostla dokonce čtyřikrát. Podle demografických projekcí bude do roku 2050, v závislosti na použité definici, třetina až čtvrtina populace v seniorském věku.

V populacích, jakou jsou právě osoby ve výkonu trestu odnětí svobody (dále VTOS), však může být této hranice dosaženo i mnohem dříve. V kontextu výkonu trestu totiž jedinec stárne subjektivně i objektivně rychleji. O vězních seniorech se hovoří již od padesáti let věku a zároveň se jedná o populaci s nižší mírou zdraví i „wellbeingu“ a populaci hluboce sociálně vyloučenou ve všech běžných významech tohoto konceptu (Human Rights Watch 2012).

Projekt byl realizován prostřednictvím opakovaných návštěv a skupinových setkání odsouzených s pracovníky projektu za podpory dobrovolníků. V rámci setkání byly zjišťovány specifické potřeby odsouzených seniorů a realizovány podpůrné programy podle metodiky Mezinárodního vězeňského společenství, z.s., která byla v projektu upravena a adaptována pro seniorskou populaci. Konečným výstupem, kromě realizovaného poradenství, bylo i odborné fórum (konference).

Projekt sledoval tyto základní cíle:

- Provést explorativní studii mapování potřeb a pojetí stárnutí u osob ve výkonu trestu;
- Otevřít téma stárnutí ve vězení pro mezioborovou spolupráci;
- Realizovat intervence s konkrétními osobami ve výkonu trestu.

Interdisciplinární tým projektu se zaměřoval na hledání možností zohlednění kvality života stárnoucích odsouzených tak, aby byla podpořena změna životních stereotypů, motivace odsouzených ke změně a nastartováno uvědomění potřeby vnitřní proměny.

Spolupracující a konzultující organizace:

- Mezinárodní vězeňské společenství, z.s.
- Vězeňská služba ČR (vstupy do věznic)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Kancelář veřejného ochránce práv
- Sociální kurátoři
- Institut pro kriminologii a sociální prevenci

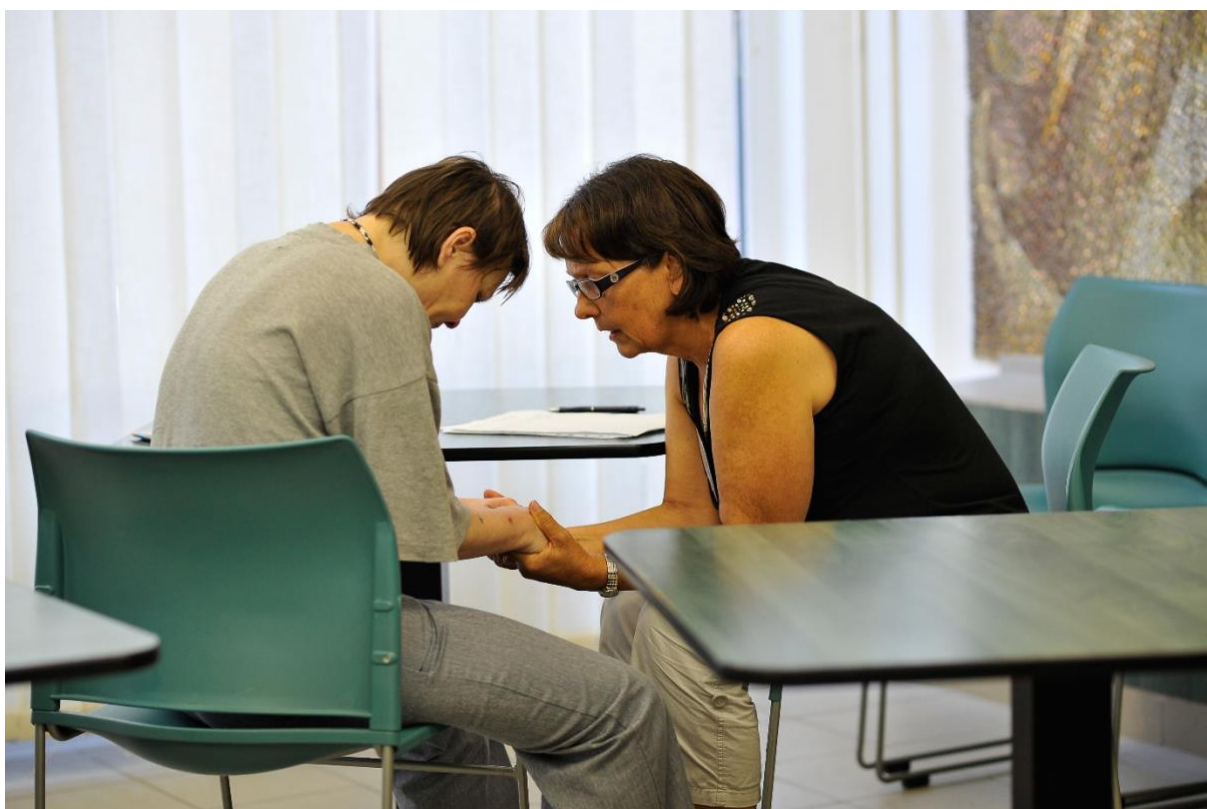
Poznatky a zkušenosti autorů získané nejen v rámci uvedeného projektu shrnuje publikace „Senioři a stárnutí ve vězení: Sonda do problematiky starších odsouzených“ (stáhnout) v rozsahu cca 100 stran. Autorský kolektiv: Lucie Vidovičová, Petr Wija (editoři), Eva Biedermanová, Lenka Hellerová, Gabriela Kabátová, Jindřich Kabát, Pavel Pěnkava, Milan Svoboda, Pavel Štern.

Ilustrační fotografie: Mezinárodní vězeňské společenství, z.s.

Ilustrační fotografie: Mezinárodní vězeňské společnosti, z.s.

Ilustrační fotografie: Mezinárodní vězeňské společnosti, z.s.

FINANČNÍ A EKONOMICKÉ ÚDAJE K 31.12.2019

Vybrané údaje z účetní závěrky k projektu „Dokumentární cyklus o podobách stáří v České republice“

Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu (podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., v platném znění, v celých tisících Kč) - Projekt: „Dokumentární cyklus o podobách stáří v České republice“				
Zadavatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí				
Označení	Náklady	Činnost		
		1 – Hlavní	2- Hospodářská	3 – Celkem
A	B			
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	300	0	300
A.II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	0	0	0
A.III.	Osobní náklady	77	0	77
A.IV.	Daně a poplatky	0	0	0
A.V.	Ostatní náklady	0	0	0
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	0	0	0
A.VII.	Poskytnuté příspěvky	0	0	0
A.VIII.	Daň z příjmů	14	0	14
	NÁKLADY CELKEM	391	0	391

Označení	Výnosy	Činnost		
		1 – Hlavní	2- Hospodářská	3 – Celkem
A	B			
B.I.	Provozní dotace	391	0	391
B.II.	Přijaté příspěvky	0	0	0
B.III.	Tržby za vlastní výkony a za služby	0	0	0
B.IV.	Ostatní výnosy	0	0	0
B.V.	Tržby z prodeje majetku	0	0	0
	VÝNOSY CELKEM (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV. + B.V.)	391	0	391
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	0	0	0
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	0	0	0

Vybrané údaje z účetní závěrky k projektu: „Stáří ve věznicích: pilotní projekt poradenství, podpory a péče“

Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu (podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., v platném znění; v celých tisících Kč) - Projekt: „Stáří ve věznicích: pilotní projekt poradenství, podpory a péče“				
Zadavatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí				
Označení	Náklady	Činnost		
		1 – Hlavní	2- Hospodářská	3 – Celkem
A	B			
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	6	0	6
A.II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	0	0	0
A.III.	Osobní náklady	316	0	316
A.IV.	Daně a poplatky	0	0	0
A.V.	Ostatní náklady	0	0	0
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	0	0	0
A.VII.	Poskytnuté příspěvky	0	0	0
A.VIII.	Daň z příjmů	56	0	56
	NÁKLADY CELKEM	378	0	378

Označení	Výnosy	Činnost		
		1 – Hlavní	2- Hospodářská	3 – Celkem
A	B			
B.I.	Provozní dotace	378	0	378
B.II.	Přijaté příspěvky	0	0	0
B.III.	Tržby za vlastní výkony a za služby	0	0	0
B.IV.	Ostatní výnosy	0	0	0
B.V.	Tržby z prodeje majetku	0	0	0
	VÝNOSY CELKEM (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV. + B.V.)	378	0	378
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	0	0	0
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	0	0	0

Přehled přijatých dotací a darů v roce 2019

Ministerstvo práce a sociálních věcí – dotace ve výši 390 600 Kč

Ministerstvo práce a sociálních věcí – dotace ve výši 377 856 Kč

Dary – 0 Kč

PODĚKOVÁNÍ

Děkuje všem podporovatelům a spolupracovníkům. V roce 2019 to byli zejména:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- Mezinárodní vězeňské společenství, z.s
- Vězeňská služba ČR
- TV Noe

... a všem jednotlivcům, kteří se na úspěšné realizaci výše uvedených projektů podíleli.

KONTAKT

Česká společnost pro gerontologii, z. s.

Marie Cibulkové 12, 140 00 Praha 4

E-mail: info@prostari.cz

Web: www.prostari.cz

ID datové schránky: fkni86w

IČO: 05585830

Bankovní spojení: Fio banka, a.s.

Číslo účtu.: 2601130555/2010

IBAN: CZ9720100000002601130555

BIC/SWIFT: FIOBCZPPXXX

Zápis do spolkového rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce číslo 67142 dne 22. listopadu 2016.

© Česká společnost pro gerontologii, z. s. 2020

Ilustrační fotografie: Mezinárodní vězeňské společenství, TV NOE (reprofoto), Pixabay.com a Sien Verstraeten